

Niet quotum beperkt groei na 2015, maar mest, arbeid en gebouwen

Zelf de eindstreep bepalen

Hoe groter het bedrijf, hoe hoger het inkomen na 2015? Die vlieger gaat niet op, vertelde Andries-Jan de Boer op een CRV-jongerenbijeenkomst in Steenwijk over melken in de vrije markt. 'De laatste liters melk zijn het duurst. Het rendement per kilo melk daalt als het bedrijf groeit.'

tekst Inge van Drie

Jarenlang vormde het melkquotum een soort finish voor melkveehouders. Na 2015 kunnen melkveehouders hun eigen eindstreep creëren. Maar groeien in de vrije markt kan evenmin onbeperkt, stelde agrarisch adviseur Andries-Jan de Boer van Accon AvM op een jongerenbijeenkomst van CRV in Steenwijk. Straks zijn er andere beperkende factoren. 'Groeien in melkproductie betekent dat het bedrijf intensiveert. Op een gegeven moment gaat de mestwet geld kosten, is het eigen ruwvoer of de arbeid op of gaan de gebouwen knellen.'

In principe is het verhaal volgens De Boer simpel: 'Groeien doe je alleen om een maximaal inkomen te halen.' Bij wat voor omvang dat maximale inkomen wordt gehaald, moet elke veehouder zelf bepalen. 'Zoek uit tot welk niveau je nog wat extra's verdient. De laatste liters zijn het duurst. Het rendement per kilo melk daalt als het bedrijf groeit.'

Nieuwe kengetallen

In het quotumloze tijdperk zullen nieuwe kengetallen opduiken, voorspelt De Boer. 'Veehouders die willen optimaliseren, kunnen het beste werken met euro's per kilo melk en per koe. Veehouders die willen groeien, hebben meer aan euro's per hectare en per koeplaats. Dat zijn

Andries-Jan de Boer:

'Rendement per kilo melk daalt als bedrijf groeit'

straks de beperkende factoren.' Het kengetal euro's per uur is voor beide groepen van belang. 'Dat brengt de arbeidsefficiëntie in beeld.' Amerikaanse melkveehouders werken volgens De Boer met de verhouding melkprijs-voerprijs. 'Is die boven de twee, dan neemt de totale melkproductie in Amerika toe, met een vertraging van negen maanden. Is die beneden de twee, dan neemt de melkproductie juist af. Ook in Nederland zullen we daar meer op moeten inspelen. Is het voersaldo hoog, voer dan de productie op. Is het voersaldo laag, bouw dan de melkproductie af.'

De melkprijzen laten zich

Frido Hamoen:

'Bij beperkte stalruimte fokken op kg vet en eiwit'

niet voorspellen, gaf De Boer aan. 'In 2007 had niemand voorspeld dat de melkprijs zo hoog zou worden. In 2008 konden we achteraf de gestegen melkprijs prima verklaren. Maar dat het dal zo snel zou volgen, had niemand verwacht.'

Is groeien vóór 2015 nog interessant? Het in 2008 afgesloten project Nieuwe Realiteit maande veehouders hun groeiplannen nog maar even in de ijskast te zetten. Toch kan De Boer zich voorstellen dat voor sommige veehouders stalbouw een optie is. 'Onvoldoende infrastructuur, overbezetting of een tekort aan mestopslag kunnen redenen zijn om toch te bouwen.'

De Boer plaatste wel een kanttekening. 'Voorwaarde is dat je de nieuwe rentelasten kunt dragen.'

Alle veranderingen die op melkveehouders afkomen, stellen hoge eisen aan het ondernemerschap. Veehouders doen er volgens De Boer daarom goed aan om te werken aan hun persoonlijke ontwikkeling. 'Voor veel werknemers is het de gewoonste zaak van de wereld om cursussen te volgen of gesprekken te hebben met een coach, voor veehouders niet. Maar het is belangrijk om te weten wie je zelf bent, waar je staat en hoe je op al die veranderingen wilt inspelen.'

Kian of Canvas

Wat is de ideale koe als het quotum eraf is? Dat zou best eens een ander type koe kunnen zijn dan het huidige, stelde Frido Hamoen, manager marketing van CRV. 'Na de invoering van de superheffing was het quotum de beperkende factor. Toen was het interessant om stieren te kiezen die het eiwitpercentage verhoogden en het vetpercentage verlaagden.'

Na 2015 is niet langer het quotum de beperkende factor, maar bijvoorbeeld de mestplaatsingsruimte of het aantal koeplaatsen. Hamoen schetste een aantal verschillende scenario's. 'Als de mestplaatsingsruimte beperkt is, je geen kosten voor mestafvoer wilt maken en er ruim voldoende stalruimte is, loont fokken op gehalten. Een stier als Kian past goed in dat plaatje.' Anders wordt het als niet de mestplaatsingsruimte, maar de stalruimte de beperkende factor is. 'In dat geval loont fokken op kilo's vet en eiwit en kun je beter een stier als Canvas inzetten.'